འབྲུག་གི་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་རྒྱས་དང་བརྟག་གཞི་ཚོགས་པ།

སྒྲུབ་འགན་དབྱེ་གཞི་ཀྱི་འཆར་བཀོད།

གནས་རིམ་ ༤ པ། (སློབ་རིམ་ ༡༡ པ་དང་ ༡༢ པ།)

༢༠༢༦ - ༢༠༣༠

Contact Us

Bhutan Council for School Examinations and Assessment
Kawajangsa, Thimphu
Post Box No. 156

Email

bcsea@bcsea.bt

དཀའ་ཚུ།

1. ཆོས་ཚན་འདི་ གང་ཞིག་ གཙམ་བར་རྒྱབ་དགོས་སམ་? 1

དོས་ལེན་དང་རྒྱབ་རྒྱུ།..... 3

སྨོན་དགོས་ཀྱིས་ འཕོག་ཚུགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན།..... 3

དབྱི་ཁིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཁོད་འགལ།..... 3

2. དབྱི་ཁིས་ཐུ་གཤེང་བཟང་སྤྱད།..... 3

དམིགས་གཏད།..... 3

ནང་དོན་བཟང་སྤྱད།..... 8

དབྱི་ཁིས་བཟང་སྤྱད།..... 8

དབྱི་ཁིས་ཀྱི་ལས་དོན།..... 4

དབྱི་ཁི་ཀྱི་ལས་དོན་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུགས་ཀྱི་ཇི་ཚད།..... 6

དབྱི་ཁིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་མཐུན་པའི་ སྒྲུགས་ཀྱི་བཀོ་བཀུམ།..... 6

གནས་རིམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།..... 6

3. ཆོས་ཚན་གྱི་ནང་དོན་གཙོ་གསལ།..... 7

སྨོན་རིམ་ ཀ་ ཡའི་ ནང་དོན།..... 7

སྨོན་རིམ་ ཁ་ ཡའི་ ནང་དོན།..... 10

4. དབྱི་ཁིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཙོ་གསལ།..... 12

དབྱི་ཁིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་པ་ རང་ལྷོང་སྨོན་ཚན།..... 15

རང་ལྷོང་སྨོན་ཚན་གྱི་ལམ་ལྟེན།..... 16

སྨོན་ཚན་ལྷོང་ལྟ་འགོ་འཛིན།..... 17

བཀོད་རྒྱ་རྒྱའི་ཚོགས།..... 22

5. ཤེས་དགོས་གནས།..... 23

འགོ་མ་བཤུགས་པའི་ཁ་སྐོང།..... 25

གོ་སྐབས་ནང་འདུ་མཉམ།..... 34

གོ་སྐབས་ནང་བདེ་སྐྱིད།..... 34

ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱི་བཤད་ལུགས།..... 36

གནས་རིམ་དང་སྐྱན།..... 36

༢. ཆོས་ཚན་འདི་ གཙོ་ཆེ་བ་ གཏམ་ཁ་ཅིག་ཡིན་ལམ་?

སྐྱེས་འཚེ་གི་གཞུང་འདི་ བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས། སྐྱེས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ དེས་གཅན་ཡུལ་བཅུ་བའི་མིག་ཏོ་བཟུམ་ཅིག་མཁོ་རྒྱལ་བ་གོང་རས་མ་ཚུ་གིས་གསུངས་ཡོད་པ་ཞིག། དེ་ལར་ སྐྱེས་འགྲོ་མཁོའི་མ་ཡིན། ཕྱི་བོ་བསྟན་བཅོས་མི་ཤེས་པས། ཁོས་ཏན་ཕྱོགས་དེ་གཅི་ཡང་བྱེ། ཁོ་ཟླ་ཐམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དམིགས་པའི་སྐབས། ཁོང་བ་དགེ་ལ་ཡོད་དམ་ཅི། ཁེར་གསུངས་ཡོད། དེ་མ་ཚད་ ར་གཞི། གཙུག་ཀྱི་ཡི་དེ་ཁར་ཏོ་བའི་ཆོག་ཅིག་སློབ་ཀྱི་ལས་འགོ་བཟུང་ ལེའུ་ལེ་ཤ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་ཚུན་བྱེ་དགོ་རྒྱུ། སྐྱེས་འགའ་འདི་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་ཞིག།

ཁེལ་ཕན་གཏོ་བོ།

- རྒྱ་བོད་འབྲེལ་གསུམ་ཀྱི་ སྐྱེས་འགར་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲུར་བ་དང་ ཐོག་མཐར་ཚུ་གི་ཤེས་ཡོན་འཛིན་ཚུགས།
- སྐྱེས་འགར་མེ་ཡོང་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཡུས་རྒྱུན་སྐྱོན་སེལ་ཚུ་ ཆ་གོ་རྟེ་ གནས་ཆུར་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ཏང་ཡུ་ གཡོག་བཀོལ་ཚུགས།
- སྐྱེས་ཐོག་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་ ཐོག་གཞན་ཁ་ཏང་ རང་རྟོགས་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་ཀྱི་ དང་ ལེགས་ཉེས་དབྱེ་བ་དཔྱད་ཀྱི་འཕྲིན་ཐོག་ཐུག་འཛིན་ཚུགས།
- ཐོག་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་བའི་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཚད་ལྟར་ཁ་ཏང་ རང་རྟོགས་ཀྱིས་ ཉམས་འཕྲུར་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རིག་སྐྱེས་ བཟོ་མ་ཚུགས།

དགོས་རེད་ཀྱི་གཏོ་བོ།

ལྷན་བཅུ་སྐྱེ་རིག་འདི་ལུ་ ལེའུ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ ཤེས་ཚད་གཙམ་རིམ་ ༤ པའི་རྟེན་ལུ་ ལེའུ་གསུམ་ཡས་ ཆ་ཤེས་དེ་ཡས་ཀྱི་ཁ་ཏང་ མེད་པ་ཞིག།

༡. ལེའུ་དང་པ་ཡས་ གཏོ་བོ་ ཡུས་ཀྱི་སྐོར།

༢. ལེའུ་བར་པ་ཡས་ རྒྱུ་མཚན་ཆེ་བ།

༣. ལེའུ་བར་པ་ཡས་གཏོ་བོ་ སྟོན་སེལ།

།. སྐྱེ་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་གི་མཚན་བརྗོད།

©BCSEA 2026 ། ། །

ཏེས་ཀེན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར།

རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ཏེས་ཀེན།

འབྲུག་གི་སྨོན་གྲྭའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་རྣམ་གི་ཀུན་ཚད་འདི། རྒྱལ་ཁྱིམ་གནས་ཚད་དང་མཐུན་ལྡན། བཟོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ཡས། ཀུན་ཡོན་ཚུ་གནས་ཚད་དང་ལྷན་ཚད་ཅེན་ལྡན། འཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོལ་མ་ཚད། ཀུན་ཚད་འདི་མཐར་འཁྱོལ་མི་ཚུ་ཡུ། རྒྱལ་ཡོངས་ནང་ཏེས་ཀེན་ཡོད་པའི་ཀུན་ཚད་ཡག་ཁྱེར་ལྷོད་ཡོད།

སློབ་དཔོན་ཀྱིས། འཐོབ་ཚུགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན།

ཀུན་ཡོན་ཡན་རྒྱས་ཅེན་འདི། ཐོ་གཞུང་དང། སློབ་ཕྲོན། ཁྱབ་ཁྱུང། དེ་ཡས། དབྱེ་ཞིས་ཚ། ཟས་ལས་པ་ཡིན། འབྲུག་གི་སྨོན་གྲྭའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ཀྱི། དབྱེ་ཞིས་འབད་ཐབས་ཚུ། ཀུན་ཡོད་ཀྱི་ཀུན་ཅན་ཁ་ཕྱེ་ནས། ཁྱབ་ཁྱུང་གི་ཀུན་ཅན་ཐུན་ཚད་ཀྱི། ཁ་ཤས་ནས་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཁ་ལ་ཁ་ཤ་ཡིན། ཁ་ལ་ཁ་ཤ་ཡིན། ཁ་ལ་ཁ་ཤ་ཡིན

དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཁྱད་རིག་གོང་འཕེལ།

དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བཀོད་ཚོགས་ཕྱིག་འབད་ལས་ འབྲུག་སྨོན་གྱའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ཆེ་གིས་ གཏོང་བོ་དབྱེ་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་ མཁས་རིག་གོང་འཕེལ་ཚུ་ ཕྱིན་ཀྱི་ལུ་དམིགས་གཏད་བསྐྱེད་པ་ཡིན། འདི་གིས་ སྨོན་དགོས་དང་ ཆོས་རྒྱུགས་ལེན་མི་ཚུ་ལུ་ གཤམ་འགོད་ ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ རིག་ཐོག་འཛིན་ཚུགས་པ་ཧེས་གཏན་བཟོ་ལ་ཡིན།

- དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ ཚད་གཞི་ཚུ་ ཆ་གོ་ཀྱི
- དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ལྟོན་ཚུ་ འབྲེལ་བཤད་རྟོར་འབྲུལ་མེད་པར་ཆུབ་ཚུགས་ཀྱི་དང་ གལ་གཏམ་བཀོལ་ཚུགས་ཀྱི
- ཅུན་ཕྱུར་འབད་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཀྱི་རྟེན་ལུ་ བསམ་ཡན་བཀོད་ཀྱི་འདི་རིག་ཐོག་འཛིན་ཚུགས་ཀྱི
- དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་གནས་ཚད་དང་ བྱ་རིམ་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཚུ་ དུས་མཐུན་ལྟ་ བཤད་ཀྱི

ཐབས་ལམ་འདི་གི་ཐོག་ལས་ འབྲུག་སྨོན་གྱའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ལྟ་གིས་ ལྷན་ཚད་ཅན་ཀྱི་ དབྱེ་ཞིབ་དང་ ཏང་བདེན། དེ་ལས་ བློ་གཏད་ཅན་ཚུ་ ཆེས་གཏན་བཟོ་ལྟ་ སྨོན་ཡུག་དང་ ཤེས་ཡོན་ཕྱིན་མི་གཏོས་ཆ་ར་ཡུ་ ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཀྱི་ ཀུན་འབྲས་འཐོན་ཀྱི་ ཡུལ་འབྲས་ཀྱི

༢. དབྱེ་ཞིབ་ཚོ་གཞུང་བཟུང་ལྟ།

དམིགས་གཏད།

སྨོན་ཚན་འདི་གི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་ཡང་ སྨོན་ཡུག་ཚུ་གིས་ གཤམས་འཁོད་བཀོད་ཀྱི་ལས་ཀའི་ ཐབས་ཚུགས་པར་བཟོ་ནི་འདི་ཡིན།

- སྐྱེན་རིག་མེ་ཡོང་འདི་བརྒྱུད་ཀྱི་ ཤར་ལྷོ་ཀྱི་ཐུགས་ཚོམ་ཀྱི་གཏེང་ཟབ་ཚད་ལུ་ལྷོ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི་ ཇོས་ལེན་འབད་ནི
- ཆོས་ཚན་འདི་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་མི་ ལུས་ ཀུན་ ཀྱོན་ལེབ་ མཇོན་བརྗེད་ཚུ་ ཆ་གོ་ཡི་ ཐོག་ལྷོར་ལྷོག་ཐཝས་དང་ ཐོམ་ཐཝས་ཚུ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་ནི
- ཤང་གི་ཆོས་ལྡང་དང་ གནད་ཀྱོན་ཚུ་ ཐུགས་ཀྱོན་ལྷོ་ལེན་འབད་ཀི་ ཐོམ་ཀུན་ཚུགས་ནི
- སྐྱེན་རིག་གི་ཡམ་ཡས་ ཆོག་དང་ཀྱོན་ཀྱི་ཆ་ལུ་ དབྱེ་དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་རིག་ཐོག་འཛིན་ནི

རང་དོན་བཤད་ལྡན།

ཀུན་བྱའི་གནས།	སློབ་རིམ་ ༡༡ པའི་དོན་ཚན།	སློབ་རིམ་ ༡༢ པའི་དོན་ཚན།
༡. ཡུལ།	༡. ཡུལ་ཀྱི་དབྱི་བ་གསུམ།	༡. ཆོག་པར་ཀྱི་སྐོར།
༢. རྒྱུ།	༢. རང་བཞིན་བཏོན་པ་ཡས་ དོན་གཉན་བཀོད་ པའི་རྒྱུ་ཚུན།	༢. ལོག་པ་ཟན་ཡས་ ཡོངས་བཏེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚུན།
༣. ཁྱོན་ལེན།	༣. གཏོར་ཁྱམས་པ་ཡས་ འགལ་བའི་ཁྱོན་ཚུན།	༣. དོན་ཡས་ གཏོར་མཚམས་ཁྱམས་པ་ཚུན།
༤. མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	༤. དཔེར་བཏོན་ནང་ཡོད་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཚུ།	༤. དཔེར་བཏོན་ནང་ཡོད་པའི་མངོན་བཏོན་ཚུ།

དབྱེ་ཞིབ་བཤད་ལྡན།

ཆོས་རྒྱུགས།

ཆ་ཤས་དང་པ།	ཆ་ཤས་གཉིས་པ།
བྱི་ཤོག་ ༡ པ། དཔེ་ཡིག་ཚུ་ཚོད་ ༡.ཅཅ །	བྱི་ཤོག་ ༣ པ། དཔེ་ཡིག་ཚུ་ཚོད་ ༡.ཅཅ །
ཀུན་གས་ ༦༠ ། བཀྲ་ཆ་ ཅ༠ །	ཀུན་གས་ ༦༠ ། བཀྲ་ཆ་ ཅ༠ །
བྱི་བའི་དབྱེ་བཞི། ཡན་གཏམ་གཅིག་དང་ ཡན་ཐུང་། ཡན་ཚད་ ཅག། ཡན་རིང་གི་བྱི་བ་ཚུ་བཀོད་དགོས་ཡོད།	བྱི་བའི་དབྱེ་བཞི། ཡན་གཏམ་གཅིག་དང་ ཡན་ཐུང་། ཡན་ཚད་ ཅག། ཡན་རིང་གི་བྱི་བ་ཚུ་བཀོད་དགོས་ཡོད།
འབྲེལ་གྱི་སྨོན་གྱི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་ བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ཤེས་གྱིས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཀྱི།	འབྲེལ་གྱི་སྨོན་གྱི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་ བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ཤེས་གྱིས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཀྱི།

ཆ་ཤས་གསུམ་པ་ རང་སྟོང་སྨོན་ཚན།
སྒྲིག་ཤ་ ༣༠ །   ནང་འཚོད་དུས་ཀྱི་ཤས་འབར་གྱི་དུས་ འབྲུག་གི་སྨོན་གྱའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་ བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ལྷ་གིས་ བདེན་དཔྱད་འབར་གྱི།   སྒྲིག་ཤ་ཀྱི་ཁྱད་ཚད་ བརྒྱ་ཆ་ ༣༠% །

དུས་ཞིབ་ཀྱི་ཡས་རྟེན།

དུས་ཞིབ་ཀྱི་ཡས་རྟེན་ཚུ་ཡང་

1. **ཤེས་ཡོན་དང་བཅོ་རྟེགས།**

   སྐྱེན་འགྲ་གི་ཡུལ་དང་རྒྱུ་ ཟློག་ལེན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ རེ་བོ་ རེས་ཚོག་ དུས་བ་ ཁྱད་རྫོགས་ཚུ་དང་ སྐྱེན་འགྲ་གི་ཐོག་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ ཞོ་རྟེགས་ཡོད་པའི་སྐོར་ཡས་ འབྲི་སྒབ་ཀྱི་ཐོག་ཡས་ རྒྱམ་པར་གསལ་བར་ རྟེན་ཚུགས་པར་ཞོ།།

2. **དུས་དཔྱད་དང་དུས་ཞིབ།**

   - སྐྱེན་འགྲ་གི་ཡུལ་རྒྱུ་ཟློག་ལེན་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོག་དང་རོགས་ཀྱི་ཆ་ཡུ་ ཁྱེར་མ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་བཀོད་དེ་ དུས་དཔྱད་དང་ དུས་ཞིབ་འབར་ཚུགས་དགོ།།

3. **ཡན་ལག་གསར་རྩོམ།**

   - སྐྱེན་འགྲ་གི་ ཡུལ་རྒྱུ་ཟློག་ལེན་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཚུ་ གལ་ཆེན་ཏེ་ ཡུལ་ཏུས་གནས་ཤུར་ལས་དང་མཐུན་པའི་ ཁབས་ཀྱི། ཐོང་མོ། བོད་ཀྱི། སྐྱེན་རྩོམ་གཙུག་ཚུ་ སྐྱེན་ཚོགས་གྱི་ཁྱམས་འཛིན་ཡིན་ལྟ་ གསར་རྩོམ་འབར་དེ་ བརྟེན་དེན་ལྷོད་ལེན་ འབར་ཚུགས་དགོ།།

དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཡས་རྟོགས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲིག་ཀྱི་ཁྲིད་ཚད།

དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཡས་རྟོགས་འདི་ལྟ་བུ། བཞི་བཀྲམ་འབད་ཡོད་པའི་ སྒྲིག་ཀྱི་ཁྲིད་ཚད་ཀྱི་ བཤད་བསྡུས་ཚུ་གཤམ་གསལ་ཡར་ཡིན།

དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཡས་རྟོགས།	སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲིད་ཚད།
༡ ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས།	༣༠%
༢ དགེ་དཔྱད་དང་དགེ་ཞིས།	༣༠%
༣ ཡན་ལAG་དང་གསར་རྩོམ།	༥༠%
ཡོངས་བསྡོམས།	༡༠༠%

དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་མཐུན་པའི་ སྒྲིག་ཀྱི་བཞི་བཀྲམ།

| དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཡས་རྟོགས། | ཆ་ཤས་ཀྱི་སྒྲིག། | | |

གོ་བ་ལེན་དགོ། དེ་ཚུ་ཡང་ སློབ་དཔོན་དང་། ཆོས་རྒྱུགས་ལེན་མི་ཚུ་གིས་ སློབ་རིམ་དེ་དེ་བཞིན་གྱི་ ཀུས་ཡོད་གྱི་གནས་ཚད་ཚུ་ ཆ་གོ་ ཚུགས་པ་བཟོ་གི་དང་། ལུ་གི་ཚད་གཞི་བཟོ་གི་ལུ། རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་གིའི་རྟེན་ལུ། བཟོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

ཚད་གཞི/གནས་རིམ།	༡	༢	༣
ཀུས་ཡོད་གོ་རྟོག་	ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གསུམ་གྱི་ ངོ་བོ་ ཇེམ་ཚོག་ དབྱེ་བ་དང་། ནང་དོན་ཚུ་ ཆ་ཚང་བ་དང་ འཛིལ་བ་མེད་པར་ བྱེད་གི་དང་། གོ་བ་གཏིང་ཟབ་པ་ཤེ་ལེན་ཏེ་ འཕྲིལ་བཤད་ཡོད་དགོ་པ་ དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེ་ རྒྱབ་ཚུགས།	ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གསུམ་གྱི་ ངོ་བོ་ ཇེམ་ཚོག་ དབྱེ་བ་དང་། ནང་དོན་ཚུ་ ཆ་ལམ་བྱེད་ཚུགས་གི་དང་ གོ་བ་ལྷན་བཅུང་ཤེ་ལེན་ཚུགས་པའི་ཁར་ འཕྲིལ་ཚད་ཀྱི་ ཟླང་ཆེ་བ་ཁ་གསལ་བ་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེ་ རྒྱབ་ཚུགས།	ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གསུམ་གྱི་ ངོ་བོ་ ཇེམ་ཚོག་ དབྱེ་བ་གོ་བ་ཚུ་ དགོ་པ་བྱེད་ཚུགས་གི་དང་ གོ་བ་ ཚུལ་ཅམ་འེ་ལེན་ཏེ་ འཕྲིལ་བ་ རྒྱབ་ཚུགས།
དེ་བཞིན་དང་དེ་བཞིན་ཞིག	• ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གྱི་རྣམ་ གཞན་གྱི་སྐོར་ལས་ གཏིང་རྒྱུ་ཆེ་ བའི་སྒོ་ལས་ དབྱེ་དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཚུགས་པའི་དཔེ་ ཆོད་འབད་ཡོད་པ། • ཁྱད་པར་དང་རྒྱུ་མཚན། སྒྲུབ་བྱེད་ བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཁོས་འབབ་དང་ ཡིད་ཆེས་ ཀུན་མ་མེད་པ་མེད་ བསྐྱེད་ཚུགས་པའི་ དབྱེ་དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པ།	• ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གྱི་ རྣམ་གཞན་གྱི་སྐོར་ལས་ གཏིང་རྒྱ་ཆམ་ཡོད་པའི་ དབྱེ་དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ འབད་ཡོད་པ། • ཁྱད་པར་དང་རྒྱུ་མཚན། སྒྲུབ་བྱེད་ བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཁོས་འབབ་ དང་ ཡིད་ཆེས་ཆ་ལམ་བསྐྱེད་ ཚུགས་པའི་ དབྱེ་དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པ།	• ལུས་ རྒྱུ་ སྐྱོན་སེལ་གྱི་ རྣམ་གཞན་གྱི་སྐོར་ལས་ དབྱེ་ དཔྱད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཀྱི་ རྒྱས་ཚད་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་ ཁྱད་པར་ཁ་ཤས། • ཁྱད་པར་ཁ་ཤས་ཀྱི་ ཐུན་ཚད་ཀ་ ཤས་ཀ་ ཡོད་ཀ་ ཡ་ལ་ ཡ་ ཡ་ ཡ

	• ཆོས་དེན་ལུགས་སུམ་ཆོས་པའི་ཞབས་བྲེད། རྩེད་མོ་ཁ་སོས་པའི་ སྐྱེས་ཚོམ་དང་ ཚོམ་རིས་ གཅིག་མི་ཚུ་ ཡུལ་དུས་གཏམ་ རྒྱུད་དང་མཐུན་པ། ཁམས་ འཚུར་ལུགས་ཆོས་པའི་སྒོ་ལས་ གསར་ཚོམ་འབད་ཚུ།	• ཞབས་བྲེ་དང་ ཚང་མོ་ཁ་ སོ་གས་པའི་ སྐྱེས་ཚོམ་འཛམ་ ས་ཆ་ཚུ་ སྐྱེས་ཆོས་དང་ཀུན་ ཁྲི་ གསར་ཚོམ་འབད་ཚུགས།	དང་ ཆུས་ཚུ་ ཨ་ཅི་རེ་ཡོད་གཡ་ ཁྲི་ གསར་ཚོམ་འབད་འདུག།

༣. ཆོས་ཚན་ཀྱི་རང་དོན་གཙ་གས་ཀ།

སྒོ་བར་རིམ་ ༡༡ པའི་ རང་དོན།

༡. ཡུལ།

ཀྱབ་ཁྱེད་འབད་མི་ཚུ་གིས་ ཡུལ་ཁྱི་དང་ ནང་གས་ས་དབྱེ་བ་ཚུ་གི་ ཀེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིག། ཡན་ལེན་དང་ འབྲེལ་བའི་རིན་ཐང་ཐོབ་ཚུགས་དགོ།།

- ཆོས་པ་བཟུ།
- ཆོས་ཀྱི་པ།
- ས་ལེ་མ།

༢. ཆུས།

ཀྱབ་ཁྱེད་འབད་མི་ཚུ་གིས་ ཆུས་ཁྱི་དང་ ནང་གས་ས་དབྱེ་བ་ཚུ་གི་ ཀེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིག། ཡན་ལེན་དང་ གསར་ཚོམ་དང་འབྲེལ་བའི་རིན་ཐང་ཐོབ་ཚུགས་དགོ།།

- རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཆུས་བཞི།
- དཔེ་ཆུས་ཚོ་གཞུང་བཞིན།

- མཚུངས་གསལ་ཀྱི་སྒྲ།
- གཟུགས་རྣམ་རྟོག་གཞུང་བཀོད།
- གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གཞུང་བཀོད།
- འགོག་པའི་རྣམ་ རྟོག་གཞུང་བཀོད།
- དོན་གཉན་བཅོད་པ་རྟོག་གཞུང་བཀོད།

३. སྨྲོན་ལམ།

ཀུན་སྤྱད་འབད་མི་ཚུགས། སྨྲོན་ལམ་སྤྱི་དང་ ནང་གསལ་དབྱེ་བ་ཚུ་གི་ ཀེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིབ། ཡན་ལེན་ དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་རྟོག་འཛིན་ཚུགས་དགོ།

- གཅེར་མཚ�་ཀྱམས་པ།
- ལྷན་སྐྱེས་ཀྱམས་པ།
- ཡུལ་དང་འགལ་བ།
- རྒྱས་དང་འགལ་བ།
- འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བ།

৫. མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

- དཔེར་བརྗེད་ནང་ཡོད་པའི་ མིང་དང་ཚིག་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།
- མིང་ཚིག་ཚུ་གི་གོ་དོན་དང་ ཇེས་ཚིག་ གནས་ཆུང་ངས་བསྡུན་ཏེ་ ཡན་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པའི་ ཁོངས་གྲྭ་འཛིན་ཚུགས་དགོ།

སྨོན་རིམ་ ༡༣ པའི་ནང་རྒྱུ།

༡. ཡུལ།

ཀུན་གྱང་འབད་མི་ཚུ་གིས་ ཡུལ་གྱི་དང་ ནང་གསེས་དབྱེ་བ་ཚུ་གི་ ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིབ། ཡན་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་ཕྱོགས་འཛིན་བ་ཚུགས་དགོ།

ཆོགས་བཞུ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཚུ་ཡས་

- རིགས།
- གྲོལ་བ།
- མཛོད།
- འདྲེས་པ།
- ལྷོལ་མ།

༢. རྒྱུ།

ཀུན་གྱང་འབད་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་གྱི་དང་ ནང་གསེས་དབྱེ་བ་ཚུ་གི་ ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིབ། ཡན་ལེན་དང་གསར་ཐོན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་ཕྱོགས་འཛིན་བ་ཚུགས་དགོ།

- ཁོ་གི་པ་ཆུ་ཀྱི་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- གྲིད་པ་ཆུ་ཀྱི་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- རྒྱ་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- ཕྱ་མོའི་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- ཆའི་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- རིམ་པ་ཆུ་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- དགའ་བའི་རྒྱུ་ཐོ་གཞུང་བཀོད།

- ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུན་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- གཟི་བརྗིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- རྩམ་གྲངས་བརྗེད་པའི་རྒྱུན་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- ཀུན་ཡན་གྱི་རྒྱུན་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱུན་ཐོ་གཞུང་བཀོད།
- ཆོས་ཀ་བསྟོན་དེར།
- ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗེད་པ།
- བསྟོད་པའི་མཚན་སྨོན།
- སྐབས་མིན་བསྟོད་པ།
- ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱུན།
- མཆོག་གི་ངེས་བཤད་ཀྱི་རྒྱུན།
- ཡོན་ཏན་ཁྱད་ཆོག་བརྗེད་པའི་རྒྱུན།
- ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱུན།
- ཤིས་བརྗེད་ཀྱི་རྒྱུན།
- སྟོབས་མཚན་མེད་ཀ་ཤཱ།

༣. སྨོན་ལམ།

- དོན་ཉམས་པའི་སྨོན།
- དོན་འགལ་བའི་སྨོན།
- དོན་གཅིག་པའི་སྨོན།
- རིམ་པ་ཉམས་པའི་སྨོན།
- ལྷག་བསྟོར་ཉམས་པའི་རྒྱུན།

- གཏེར་མཚ�་ཀྱི་ཁ་ཡི་རྒྱུན།

৫. ཨིང་གི་རྒྱལ་གྲངས།

- དཔེར་བརྗེད་ནང་ཡོད་པའི་ ཨིང་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཨིང་གི་རྒྱལ་གྲངས།

৫. དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་ལས་རྒྱལ།

འོག་གི་ཐིག་ཁྱམ་འདི་ ཏི་ཧོ་ག་གི་ཀློས་ཚར་འདི་དོན་ལུ་ཡིན།

ཚོས་རྒྱུན་ལས། རྩལ་ཡུན། ཚུ་ཚོད་ ༡.৫৪ །				
ཏི་བའི་ཤེས་ཚན།	ཏི་བའི་ཀྱངས་ཁ།	སྒྲིག་ལས།	ཡོངས་བསྡོམས།	ལས་དོན།
ཀ-གཤམ་ཁ་ཆེན།	৪	৪×১=৪	৪	ཤེས་ཡོན་ནང་ བོ་རྡོག་ལས།
ཁ-ཡན་ཐུང་།	৪	৪×২=১০	১০	ཤེས་ཡོན་ནང་གི་རྡོག་ལས།
ག-ཡན་ཚད་ཆེན།	৩	৩×৪=১৪	১৪	ཡན་ལེན།
ང-ཡན་རིང་།	২	২×১০=২০	২০	དབྱེ་དཔྱད་ནང་ དབྱེ་ཞིབ།
བསྡོམས།	১৬		৬০	
ནང་དོན་ལས་ ཀུང་མཐའ་བཀྲ་ཆ་ ২০ སྨོ་བ་རིམ་ ১১ པ་ལས་བཀོད་དགོ།				
དབྱེ་ཞིབ་འབད་མི་ འབྲེག་གི་སྨོ་ལ་གྱི་ཆོས་རྒྱུན་དང་ བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ལྟ།				
སྒྲིག་ཀྱི་ཇི་ཏེ་ཚད། བཀྲ་ཆ་ ৫০ །				

ཏི་ཧོ་ག་དང་པའི་ལ་ལས།

སྒྲིག་ ৬০ །

རྩལ་ཡུན། ཚུ་ཚོད་ ১.৫৪ །

ཏི་ཧོ་ག་འདི་ནང་ འོག་ཡུ་ཐ་ལས་ལྷ་ཐོད་ཡོད་པ་བཟུམ་ ཏི་ཐ་ལྷ་ཚན་ཐཱུ་ལྷ་ཐོད་ཀྱི།

སྐེ་ཚན་ཀ་རྩང་། ཡན་གཏམ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བ། ༥ བཀོད་ནི་དང་། བྱ་བ་རེ་རེ་ཡུ། སྒྲིག་པ། ། རེ་རིས། ནཏོ་བོ་ཆོས་ཚན་རང་སོའི་དབྱེ་ཞིག་ཏུ་ཡས་དོན། ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས་ཚུ་དབྱེ་ཞིག་འབད་དགོཔ་ཨིན།

སྐེ་ཚན་གཅིག་ཏུ། ཡན་ཐུང་གི་བྱེ་བ། ༥ བཀོད་ནི། བྱ་བ་རེ་རེ་ཡུ། སྒྲིག་པ། ༣ རེ་ཕྱིན་ནི་ཨིན། ཡོངས་བསྡོམས། སྒྲིག་པ། ༡༠ ཨིན། རེ་གིས། ཡས་དོན་དང་པ། དབྱེ་ཞིག་འབད་དགོཔ་ཨིན།

སྐེ་ཚན་གསུམ་ཏུ། ཡན་ཚད་ཅིག་ཏུ་བྱེ་བ། ༣ བཀོད་ནི། བྱ་བ་རེ་ཡུ། སྒྲིག་པ། ༥ ། ཡོངས་བསྡོམས་སྒྲིག་པ། ༡༥ ། རེ་གིས་གཏོ་བོ། ཡས་དོན། ཡན་ལེན་དབྱེ་ཞིག་འབད་དགོཔ་ཨིན།

སྐེ་ཚན་བཞི་ཏུ། ཡན་རིང་གི་བྱེ་བ། ༣ བཀོད་ནི། བྱ་བ་ རེ་རེ་ཡུ། སྒྲིག་པ། ༡༠ ཡོངས་བསྡོམས། སྒྲིག་པ། ༣༠ ། རེ་གིས། གཏོ་བོར། དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིག་ཏུ་ཡས་དོན་ཚུ། དབྱེ་ཞིག་འབད་དགོཔ་ཨིན།

ཡན་གཏམ་གཅིག། ཡན་ཐུང་གི་བྱེ་བ། ཡན་ཚད་ཅིག་ཏུ་བྱེ་བ་ཚུ་ཡུ། གཏམ་གཅིག་མེད་ཡར། གལ་གི་ཡན་ཁྱི་དགོ།། ཡན་རིང་གི་ བྱེ་བ། ༣ ཡས། ༣ གཏམ་གཅིག་རྒྱབ་ཀྱི། སྒྲིག་པ། ༣༠ གི་ཡན། ཁྱི་དགོ།།

བྱེ་ཏོག་དང་པའི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི། སྒྲིག་པ། ཁ༠ འདི། བརྒྱ་ཆ། ཅ༠ ནང། ཡཏ་དགོ།།

སྨོན་རིམ། ༡༣ པའི་ཆོས་རྒྱུགས་ནང། བྱ་བ་ཀུང་མཐའ་བརྒྱ་ཆ། ༣༥-༣༠ གི་བར་ན། སྨོན་རིམ། ༡༡ པའི་ནང་དོན་ལུ། གཞི་བཞག་ཀྱི་ བཀོད་དགོཔ་ཨིན།

བྱེ་ཏོག་གཉིས་པའི་ཐ་གས་ལ།

སྒྲིག་ ཁ༠ །

དུས་ཡུན། ཆུ་ཚོད་ ༡.ཅ༥ །

བྱེ་ཏོག་འདི་ནང། ཏེཁ་ལུ་ཐ་གས་ལ་ཁྱེ་བཀོད་ཡོད་པ་བཟུམ། བྱ་ཁ་ཀྱི་ཚན་བཞི་ཁྱེ་བཀོད་ནི།

སྐེ་ཚན་ཀ་རྩང་། ཡན་གཏམ་ཐ་ཅིག་ཏུ་བྱེ་བ། ༥ བཀོད་ནི་དང་། བྱ་བ་རེ་རེ་ཡུ། སྒྲིག་པ། ༡ རེ་དང་། ཡོངས་བསྡོམས་སྒྲིག་པ། ༥ ། རེ་ གིས། གཏོ་བོ་ཆོས་ཚན་རང་སོའི་དབྱེ་ཞིག་ཏུ་ཡས་དོན། ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས་ཚུ་དབྱེ་ཞིག་འབད་དགོཔ་ཨིན།

རྒྱ་ཆེན་གཡས་ཀྱང་ ཡན་ལྷུང་གི་ཏི་བ་ ༥ བཞི་དེ་གྱི་ ཏི་བ་རེ་རེ་ཡུ་ སྒྲིག་ས་ ༣ རེ་ཕྱིན་གྱི་ཙེའུ། ཡོངས་བསྡོམས་ སྒྲིག་ས་ ༡༠ ཙེའུ། དེ་གིས་ ཡས་དོན་དུ་བ་ དབྱེ་ཁྱིས་འབད་དགོས་ཙེའུ།

རྒྱ་ཆེན་གཡ་ཀྱང་ ཡན་ཚད་ཅན་ཀྱི་ཏི་བ་ ༣ བཞི་དེ་གྱི་ ཏི་བ་རེ་ཡུ་ སྒྲིག་ས་ ༥ ། ཡོངས་བསྡོམས་སྒྲིག་ས་ ༧༥ ། དེ་གིས་གཙོ་བོ་ ཡས་དོན་ ཡན་ལེན་དབྱེ་ཁྱིས་འབད་དགོས་ཙེའུ།

རྒྱ་ཆེན་འཁོར་ཀྱང་ ཡན་རིང་གི་ཏི་བ་ ༣ བཞི་དེ་གྱི་ ཏི་བ་ རེ་རེ་ཡུ་ སྒྲིག་ས་ ༡༠ ཡོངས་བསྡོམས་ སྒྲིག་ས་ ༣༠ ། དེ་གིས་ གཙོ་བོར་ དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཁྱིས་ཀྱི་ཡས་དོན་ཚུ་ དབྱེ་ཁྱིས་འབད་དགོས་ཙེའུ།

ཡན་གདམ་གཡ་དང་ ཡན་ལྷུང་གི་ཏི་བ། ཡན་ཚད་ཅན་ཀྱི་ཏི་བ་ཚུ་ཡུ་ གདམ་གཡ་ཝེ་ཡར་ གཡ་རི་གི་ཡན་ཕྲི་དགོ། ཡན་རིང་གི་ ཏི་བ་ ༣ ཡས་ ༣ གདམ་གཡ་ཀྱི་ཤ་ སྒྲིག་ས་ ༣༠ གི་ཡན་ ཕྲི་དགོ།

ཏི་ཧོ་ག་དང་ཡའི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་ སྒྲིག་ས་ ༥༠ འདི་ བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ནང་ ཡབ་དགོ།

སྨོན་རིམ་ ༧༣ ཡའི་ཆོས་རྒྱུག་ས་ཀྱང་ ཏི་བ་ཀྱང་མཐའ་བརྒྱ་ཆ་ ༣༥-༣༠ གི་བར་ན་ སྨོན་རིམ་ ༧༧ ཡའི་ནང་དོན་ཡུ་ གཞི་བཞག་ཀྱི་ བཞི་དེ་ཡས་ཙེའུ།

དབྱེ་ཁྱིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསུམ་པ། ཟང་ཟིང་སྨོན་ཚན།

སྒྲིག་ས་ ༣༠ །

སྨོན་གྲྭ་ནང་འགོད་དེ་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ ཟབ་ཀ་ཁ་ཆོས་རྒྱུག་ས་ཀྱང་ བདེ་ཀ་ཁ་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཡས་ བདེན་དཔྱད་འབད་དེ་ མཐའ་དཔྱད་ སྒྲིག་ས་ཀྱི་ གཙས་སྒྲ་བཏུགས་ཀྱི་ཙེའུ།

དབྱེ་ཁྱིས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ ༣ པ་ སྨོན་ཚན་ཟིང་ལྟ་འདི་ དབྱེ་ཁྱིས་ཀྱི་ཡས་དོན་ཡས་ ཤེས་ཡོན་དང་གོ་རྟོགས། དབྱེ་ཁྱིས་དང་དབྱེ་དཔྱད། ཡན་ལེན་དང་གསར་ཐོག་གསུམ་ཆ་ར་ཡུ་གཞི་བཞག་ཀྱི་ དབྱེ་ཁྱིས་ཀྱི་ཟིང་ལྟ་བཟོ་དགོ། སྨོན་ལུགས་ཚུལ་གི་ཡོག་བགོ་ལ་ དེ་ ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཀྱང་ ཆུན་ཚུལ་གཅིག་ཁས་བཏུགས་དེ་ ཆུན་ཚུལ་གཅིག་གསར་ཐོག་ཁས་ཐོག་འབད་ཀྱི། གཞུང་གི་གནད་འགན་ཚུ་ དབྱེ་ཁྱིས་དང་དབྱེ་ཁྱིས་འབད་ཀྱིའི་ ཡས་འགྲུལ་གཅིག་འབད་དགོས་ཙེའུ། ཡས་འགྲུལ་འདི་གིས་ སྨོན་ལུགས་ཚུལ་ཡུ་ ཐོ་གཞུང་གི་དམིགས་ཡུལ་

དང་བསྟུན་པའི་ རིས་ཡོན་དང་རིགས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོད་ཐོབ་ཡོད་གྱི་ གསལ་སྟོན་འབད་བཏུགས་དགོས་མ་ཚད་ གཞུང་དོན་ལུ་ རིས་ཡོན་དང་གོ་རྒྱས། ཡག་ལེན། དབྱེ་དཔྱད་ དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་ བརྒྱ་ཁྱད་ དབྱེ་ཞིབ་ཚུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་ཀྱི་གི་ལྟ་ཚུ་ཡང་ ཚུད་དགོས་ཡིན།

ཡས་འགྲལ་འདི་གི་དོན་ལུ་ སྨོན་ལམ་ཚུ་ཚུ་གིས་ བཤད་ཕྱག་ ༢ ཡས་ ༣ ཚུན་གྱི་རྒྱས་ཡུན་བྱིན་དགོས་དང་ དེ་ཡང་ ཚུ་ཚོར་ ༡༠ ཡས་ ༡༥ གི་སྟོས་རྒྱབ་དགོས་ཡིན།། རྒྱས་ཡུན་འདི་གི་རིང་ལུ་ སྨོན་སྟོན་པའི་ཡམ་སྟོན་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ སྨོན་ལམ་ཚུ་ཚུ་གིས་ བར་ལུ་ཐོབ་ཡོད་པའི་དོན་ཚན་ཀྱི་ཐོབ་ལུ་ འཆོལ་ཞིས་འབད་ཀྱི་དང་ དབྱེ་བ་དཔྱད་ཀྱི་ ཟིན་བྲིས་བཏབ་ཀྱི། མཐའ་དཔྱད་བྱེ་དགོས་ཡིན།། ཡས་འགྲལ་ འདི་ལུ་བཀོ་བཀྲམ་འབད་ཡོད་པའི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་སྒྲུགས་ཡས་ བརྒྱ་ཆ་ ༣༠ མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲུགས་ཀྱི་ གཞི་རས་སུ་བཏུགས་ཡིན།། ཡས་འགྲལ་འདི་ སྨོན་ལམ་གཅིག་ཡང་ཅོག་ཡང་ཅིག་ཡར་ཚེ་ཡོད་པའི་ཕར་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐབས་ཡང་ གཅིག་མཚུངས་ཚེ་ དགོ།། གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གནས་རིམ་གཅིག་ཏུ་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ གྲུབ་ཐབས་ལུ་ སྨོན་ལམ་གྱི་ཁམས་དང་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ ཕྱོར་ ལྟའི་ལྷ་ཁ་ཡར་མ་ཚེ་དགོས་མ་ཚད་ ཡས་འགྲལ་གཅིག་ཏུ་ གདམ་ཁ་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ འབད་ཀྱི་ཁོ་གོ་སྐབས་བཟོ་དགོ།།

སྨོན་ཚན་ཀྱི་ཡས་འགྲལ་འདི་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ཡོད་པའི་ ཚད་གཞི་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་རྒྱ་དོན་ཀྱི་ལྟར་ཚད་ཚུ་ དབྱེ་ཞིས་ འབད་ཀྱི་ཡིན།། སྨོན་ལམ་ཚུ་ཚུ་གིས་ སྨོན་ཚན་ལྷོར་ལྟ་གི་ རྒྱས་ཆོད་ཚུ་ཡང་ ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་ཉིད་ཚད་དང་འཕྲོལ་ཏེ་ གཏན་ འབེན་བཟོ་དགོ།། (བརྒྱ་ཆ་ ༣༠ །)

སྨོན་ཚན་ཀྱི་ཡས་འགྲལ་ཀྱིས་ གཤམ་གསལ་དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཚད་གཞི་གི་ཆ་རས་ཚུ་ཡང་ ཐུབ་ཚུགས་པ་ཨེ་ བཟོ་དགོ།།

དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཚད་གཞི	ཕྱུགས་ཀྱི་བཞི་བཤད།
༡. རིས་ཡོན་དང་གོ་རྒྱས།	ཅ
༢. དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིས།	ཅ
༣. ཡག་ལེན་དང་གསར་རྩོམ།	༡༢

རང་ཐོང་སྨོན་ཚན་གྱི་ལམ་སྟོན།

ཐོང་ལྟ་གི་རང་བཞིན།

སྨོན་ཚན་ཐོང་ལྟ་འདི་ སྒྲིགས་ ༣༠ འབད་མི་ ཡས་འགྲལ་གཅིག་དགོས་ཡོད། ཐོང་ལྟ་འདི་གིས་ སྨོན་ལུགས་ཀྱི་ཤུལ་ ཆུང་རིག་གི་ཤུལ་ དེའི་དུས་འབྲེལ་བའི་ དབྱེ་དཔྱད་དང་དབྱེ་ཞིབ་དང་ ཡག་ལེན་དང་གསར་ཐོན་གྱི་འཛིན་ཐབས་སྟོན་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་བྱིན་དགོ།

ཁོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཆྱོས་འཚར་གྱི་ཡས་འགྲལ།

- རྒྱུན་ཚུད་གི་ཁྱད་རྫུས་དང་ ཁྱད་ཆོས་ ཚོག་སྒྲིག་ཐབས་ཚུད་ལུ་ གཞི་བཞག་རྟེ་ དེའི་དུས་དང་དེའི་ཞིབ་འབད་བཤད་ཀྱི།
- སྤྱན་རིག་གི་ཐོན་ཐབས་དང་ འབྲེལ་གྱི་སྤྱན་ཐོན་ཚུད་ལུ་ ཁྱད་པར་གཏེ་ཚེ་འདུག་གི? དེའི་དུས་དང་དེའི་ཞིབ་འབད་བཤད་ཀྱི།
- རྒྱུན་ཡག་ལེན་འཐབ་ཐབས་ཀྱི་ དཔེར་བརྗེད་ བསྟོད་བརྗེད་ མཆོད་བརྗེད་ མཁྲུག་ཐོན་ལ་སོགས་པ་ ཚོགས་བཅུད་དེ་ཚེ་ ཕྱིས་ བཤད་ཀྱི།
- རྒྱུན་མ་འདྲཆ་ཚུད་གཡོག་བཀོལ་ཏེ་ ཚོགས་བཅུད་དང་ ཚོག་ཀྱུག་ ཤེལ་མའི་ཐོན་ཐུང་དེ་ཕྱིས་བཤད་ཀྱི།
- རྒྱུན་མ་འདྲཆ་ཚུད་བཤད་ཐབས་ཏེ་ ཀ་ཐོན་ཕྱི་ཀྱི།
- དོན་ཚན་གཅིག་གི་ཐོག་ལུ་ རྒྱུན་མ་འདྲཆ་ཚུད་བཤད་ཐབས་ཏེ་ ཐོན་སྒྲིག་འབད་བཤད་ཀྱི།
- གཞན་ཡང་ ཡས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ཡས་འགྲལ་ཚུ་ སྨོན་སྟོན་པ་དང་གིས་བཟོ་སྟེ་ ས་ཁྲ་ཀྱི།

དཔེ་ཁྱད། འདི་དང་བཅོད་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་ཚན་ལུ་བཀོད་བཞག་སྟེ་ དེའི་ཤུལ་འབད་དགོས་མེད་པ་ཡིན། གཙོ་བོར་ ལེའུ་ ༡༠ ལུ་གཀོད་བཞག་སྟེ་ དེའི་ཤུལ་ཀྱི་ ཡས་དོན་འགྲུལ་མ་འགྲུལ་ དེའི་ཤུལ་འབད་དགོས་ཡོད།

དེའི་ཤུལ་ཀྱི་ཚད་གཞི།

- སྒྲིགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་ཚད་གཞི་དང་འཕྲོད་ཏེ་ སྒྲིགས་ཀྱིན་གྱི་མ་གཏོགས་ འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྒྲིགས་བཏོག་གི་མི་འདོད།
- སྨོན་ལུགས་ཚུད་གི་ སྨོན་ཚན་ཐོང་ལྟ་འདི་ སྨོན་ཀུ་ནང་འཚོད་ལུ་དེའི་ཤུལ་འབད་གིས་ འབྲེལ་ཚོགས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཤོད་ཚོགས་སྟེ་ གིས་ དེའི་ཤུལ་ཀྱི་དེའི་ཚད་ལུ་གཀོད་བཞག་སྟེ་ བསྒྲུར་ཤོད་གི་ཡིན། དེའི་ཤུལ་འབད་ཐབས་དང་ བསྒྲུར་ཤོད་ཀྱི་ཡམ་ལུགས་འདི་ ཡོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ གཅིག་མཚུངས་ཚེ་ བཞག་དགོས་ཡོད།

ཚད་གཞི	མཚོན་འགྱུར། (༤-༥)	རབ། (༦-༩)	འབྲིང་། (༨-༤)	མཐའ། (༠-༣)
ཀུན་ཡོན་དང་ཁོ་ཚོ་རྗེས།	ཡུལ་རྒྱན་སྨྱོན་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་དོན་ཚུ། ཆ་ཚང་འཛིན་པ་མེད་པར་བྱ་བ། བཤེས་ཀྱི་ཕན་འབད། ཤར་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་བ། གཏི་ཟབ་པ་ཤེ་ལེན་ཏེ། འགྲོ་བཅུད་ཁ་གསལ་བ། དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེ། རྒྱབ་ཏུ།	ཡུལ་རྒྱན་སྨྱོན་པ་གསུམ་ དང་འབྲེལ་བའི་རང་དོན་ཚུ། ཆ་ལམ་འཛིན་པ་མེད་པར་ བྱ་ཏེ། འཕྲིན་བ་ཕན་འབད། ཚུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁོ་ལ། ཐུགས་ཟབ་ཏིང་ངེ་འཛིན། ལམ་ཁ་ལས་ཁ་ཁ་ཤ། ཁ་ཤ་ ཤ་ཁ། ཁ་ཤ་ ཤ་ཁ། ཁ་ཤ་ ཤ་ཁ

	འགྲུར་ལེགས་ཏོམ་ཡོད་པ། གནས་ཆེན་དང་མཐུན་པར་བཀོད་ཡོད་པ།	གནས་ཆེན་དང་ཉལ་ལམ་མཐུན་པར་བཀོད་ཡོད་པ།	གནས་ཆེན་དང་ཚལ་ཐོའི་ མཐུན་པར་བཀོད་ཡོད་པ།	
གསར་ཐོམ།	སྐྱན་ཐོམ་འདི་ རོན་ཚན་དང་འབྲེལ་བ། གནས་ཆེན་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཚར་ ཆོག་ཁྱོར་ཡུན་ཟླམ་ཆོགས་པ། རྒྱུ་མ་འབྲལ་ལེ་ཏེ་ཁེག་ཁེག་ཚར་བཏུགས་ཏེ་ བོད་རིག་བཅོན་ཏེ་ གསར་ཐོམ་འབད་ཡོད་པ།	སྐྱན་ཐོམ་འདི་ རོན་ཚན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚར་ གནས་ཆེན་ཆར་ལམ་མཐུན་པའི་ ཆོག་ཁྱོར་ མར་ཆེ་བ་ཡུན་ཟླམ་ཆོགས་པ། རྒྱུ་མ་འབྲལ་ ५ ཡས་ ཅུག་ཤེ་ལག་ལེན་འཐབ་ཤེ་ བོད་རིག་ཅ་ལམ་བཅོན་ཏེ་ གསར་ཐོམ་འབད་ཡོད་པ།	སྐྱན་ཐོམ་འདི་ རོན་ཚན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚར་ གནས་ཆེན་ཆར་ལ་ཐོའི་ མཐུན་པ། རྒྱུ་མ་འབྲལ་ ३ ཡས་ ཅུག་ཤེ་ཁ་ཏིག་ཚར་ བཏུགས་ཏེ་ གསར་ཐོམ་ འབད་ཡོད་པ།	སྐྱན་ཐོམ་འདི་ རོན་ཚན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་ གནས་ཆེན་ཆ་ལམ་ཟླ་ཟླ་ ཆ་ཤས་ཀྱི་ ཁ་ཏིག་ཚ་ཏེ་ གསར་ཐོམ་འབད་ཡོད་པ།

རྒན་གསོ། སྐྱེགས་ ३० འདི་ བརྒྱ་ཆ་ २० ལྟ་ ཡབ་དགོ། དཔེར་ན་ གཅིག་ཏིག་ཁྱེ་ སྨོན་ལམ་ཏིག་གིས་ སྐྱེགས་ ३० ཡས་ २० ཐོན་ཡོད་པ་ཏིག་ (20÷30) × 20 = 13.33 དེ་བཟུམ་ཁྱེ་ ཡབ་དགོ་པ་ཡིན།

སྐྱེགས་ཀྱི་ཀ་ཁྱེ (0.५) ཁྱེ་ཡོད་མི་ཚུ་ ཐུར་ཚུལ་དང་འཕྲིན་ཏེ་ ཏིག་ཏུམ་ལྟ་བཐུར་དགོ་པ་ཡིན།

སྨོན་ཚན་ཐོག་ལྟ་འགོ་འདྲེན།

སྨོན་ཏེན་པའི་ཡས་འགན།

- སྨོན་ཏེན་པ་གིས་ སྨོན་ཚན་ཀྱི་ཐོག་ལྟ་ཚུ་ ཐུགས་ཏོན་ཁང་ཏེན་ཁང་འཚོ་ཡས་ བཀོད་དགོ་པ་མ་ཚད་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ གཅད་ལྟ་ ཁྱབ་ཚུགས་པ་ཁ་ བཟོ་དགོ།
- སྨོན་ཚན་ཐོག་ལྟ་ཚུ་ ཅོགས་གྲྭ་ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོ་ཀ་ཀ་ ཁྱད་པར་ཁ་ཕྱེ་ཚུགས་པའི་ དགོས་མཁའི་གནས་རིམ་དང་ མཐུན་ཁ་འཚེ་དགོ།

- སྨོན་དུ་པོན་ཀྱིས། ཡས་འགྲལ་དེན་ཡས། དགོས་མཚོའི་སྨྲུར་ཡས། ཡམ་ཅོན་འབད་ཆོག་ཏུང་། ལྷོང་ལྟ་ཚུ། ཟིན་བྱིས་ཀྱི་གནས། སྐབས་ནང་། བསམ་ཡན་ཁ་གསལ་ལ་ཞེ་བཀོད་དེ། ཐུགས་མཐོ་ཏུགས་འཐོབ་ཐབས་ཀྱི། བརྡ་ཅོན་མི་ཆོག།
- འདི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི། དབྱི་ཚད་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཅེ། དབྱི་ཁོག་འབད་དགོས་མ་ཚད། ཐུགས་ཚུ། དབྱི་ཁོག་ཀྱི་ཁྲོས་ཐག་བཅད། ཡོད་པའི། ཐུབ་བྱེད་ཚུ་གིས། རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།།
- སྨོན་ཚན་ཀྱི་ལྷོང་ལྟ་འདི། སྨོན་གྲྭ་ནང་འཚོད་དེ་དབྱི་ཁོག་འབད་ཁིམ་ཡས། འབྲུག་གི་སྨོན་གྲྭའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཁོག་ཆོགས་ཅེ་གིས། ཀུ་རྡོག་འབད་ལ་ཨེན། སྨོན་དུ་པོན་ཚུ་གིས། ཆོགས་ཅེ་གི་དགོས་མཚོ་དང་འཕྲིན་ཏེ། ཐུགས་དང་དཔེ་ཚད་ཚུ། བསྟུ་ལེན་འབད་དེ། ལྷོད་དགོ།།

ཆོས་རྒྱུགས་ཡུལ་མི་འི་ཡས་འགན།

- དགོས་མཐོ་དང་ཉེ་འདོད་ཁ་གསལ་ཞེ། ཀ་གོ་ཁ་ཤེ་ཁ་ཏ། ཡས་འགྲལ་ཀྱི་བཀོད་རྒྱ་ནང་། ཡམ་ཅོན། ཚད་དུ་ཁྱེ་ཚུ། ཏན་ཀ་ཤེས་དང་ལུ་ཤའི་ཐོག་ཡས། ཀུ་ཁ་དགོ།།
- ལྟ་ཚུ། ཏུས་ཚོད་ཁས་ཚུ་ཁ་ཤེ་ཁ་ཏ། འཆར་ཁ་ཁེ་ཐམ་ཁ་ནང་། ཏུས་ཚོད་འཛིན་ཁྱོང་འཐབ་དགོས་ཁ་ཆེ།
- ཆོས་རྒྱུགས་ཡུལ་མི་ཚུ་གིས། སྨོན་ཚན་ཀྱི་ལྟ་འདི། ཧང་གིས་ཏ་འབད་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ཅོན་དགོ།། ཐོ་མ་ཡིག་ཀུ་བཏུས་དང་ཡང་། ཚད་ཡས་བརྒལ་བའི་འདྲ་བཏུས་ཚུ། ངོས་ལེན་མི་འབད།།
- ཆོས་རྒྱུགས་ཡུལ་མི་ཚུ་གིས། ཁེལ་འཆོལ་ཀྱི་གྲྭ་འབྲས་ཚུ། གནས་ལ་རྟོག་རྟོ་དང་། ཁྲང་ཤས་ལུ། ཁྱད་ཅིག་ཅེན་ཞེ། གནས་ལ་བཀོད་འབད་དགོ་པ་མ་ཚད། ཅོས་འབབ་ཡོད་ས་ར། ཐིག་ཁྲམ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ཡང་། ཡག་ལེན་འཐབ་དགོ།།
- གཞན་ཀྱི་བརྡ་ཅོན་དང་གནས་ཚུལ་ཚུ། ཡག་ལེན་འཐབ་ཡོད་ཡ་ཆེན། གནས་ཚད་དང་ལུ་ལའི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་ཡག་ལེན་དང་འཕྲིན་ཏེ་ཅོས་ལེན་འབད་དགོ།།

རྩང་འཚོད་བསྐྱར་ཞིག།

ཆོས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་བའི་རྩང་། དབྱི་ཞིས་འབད་མི། སྨོན་དཔོན་གཏིག་ཡས་ཀྱན་ཀྱི་ཡོད་པ་ཅིག་ བདག་སྐྱོང་གིས་ བསྐྱར་ཞིས་ ཡང་ན་ གནས་ཚད་དང་ལྡན་ཁེ་བཅོ་ཀྱིའི་ ཅ་སྒྲིག་ཀྱི་ཀ་ཡི་ ཆོས་རྒྱུན་ཕུལ་མི་ཆ་མཉམ་ ཁྱིར་བཅང་གི་གནས་ཚད་ནང་ དབྱི་ཞིས་འབད་ཁྱེན་ལས་པ་བཅོ་དགོ།།

དབྱི་ཞིས་འབད་མི། སྨོན་དཔོན་གཏིག་ཡས་བརྒལ་མེད་པ་ཅིག་ ཤུང་འཚོད་བསྐྱར་ཞིས་འབད་དགོས་མེད།།

ཤུང་འཚོད་བསྐྱར་ཞིས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ཀྱི་སྒྲོར་ཡས་ བརྟ་དེན་ཁ་གས་ལན་ཚུ་ ཡག་ལེན་ཡམ་ཤེས་ཀྱི་ ཤུང་འཚོད་བསྐྱར་ཞིས་ཀྱི་ཡིལ་ཁུང་ཡས་ (OGEA) ཡོངས་འབྲེལ་ཁ་བྱང་ www.bcsea.bt ཐོག་ལས་ འཐོབ་ཚུགས།།

བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིག།

སྨོན་ཚན་ཤོང་ལྡེ་ཚུ་ འབྲུག་གི་སྨོན་གྲྭ་དང་ཆོས་རྒྱུན་བཀོད་ཚོགས་ཀྱིས་ བསྐྱར་ཞིས་འབད་མི་ཡིན།། དེ་གིས་ ཤུང་བསྐྱར་ཞིས་འབད་ཡོད་མི་ དང་ དབྱི་ཞིས་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་གནས་ཚད་དང་ ཤེས་འདོད་བསྐྱེད་མི་དང་འཕྲིན་ཏེ་ འབད་ཡོད་པ་ཇེས་བདེན་བཅོས་ཡིན།། སྨོན་ཕྲུག་གིས་འབད་ཡོད་པའི་ཤོང་ལྡེ་གི་ཕ་ཚད་དང་ གཏིག་ལས་ཀུང་ཤས་ཡོད། ཕྱིར་བདེན་ཡོད་ལེགས་ཚད་ཅན། སྨོན་གྲྭ་ཁ་ཤས་ ཤུ་ཏིག་ལ་ཁ་ཤས་ ཕ་ཁ་ཤས་ ཁ་ཤས་ ཁ་ཤས་ ཤ་ཁ་ཤས་ ཤ་ཁ་ཤས་ ཤ་

རྒྱུ་གས་ཡུལ་མི་ཚུ་ཡི། ཏོས་ལེན་ཁེ་ཐུ་ཀྱི། རྒྱབ་རྟེན་བཀོད་ཐབས་དང། ཡང་འདྲེན་དང། ཁྱད་པར་ཀུན་འབར་གྱི་འདོད་དོན་ཡི། གོ་བརྡ་སྒྲོད་དེ་ནས་ཟ་ཚད། དེ་ཚུ། ཆོས་འཕྲུལ་མེད་པར་ཡག་ལེན་འཐབ་ཐབས་ཀྱི། ཡམ་ཟོན་བྱེད་དགོ།

མི་གཞན་ཀྱི་ལྟ་དང་གནས་སྐབས་ཚུ། རང་གི་ཚེད་མ་བཟོ་རྒྱ། སྒྲོད་མི་འདི། ཐོག་རིག་ཀུ་བཏུས་ཀྱི་གཞས་ཐུ་ཚུ་པ་ཚེན། སྨོན་ཟོན་ཚུ་གིས། ཐོག་ཡིག་ཀུ་བཏུས་ལས། བཀག་ཐབས་འབར་ནི་དང། གནས་ཆ་ཤས་གཏི་བཟུམ་བྱུང་ཟུང། བརྟག་དཔྱད་འབར་ནི་འདི་འགན་ཁུར་བསྡུམ་དགོས་ཚེན།

སྨོན་ཡུག་ཚུ་གིས། ཡས་འགྲལ་སྒྲོད་པའི་སྐབས། རང་གི་ལྟ་ངོ་མ་ཚེན་པའི་ཐས་ལེན་ཀྱི་བཀང་ཟོ་གཅད་ཀྱི་ཁད་ཀས། གས་ལ་བསྟན་གས་འབར་དགོ། སྨོན་ཡུག་འེ་ཤེ་གིས། ཡུལ་ཡོད་པའི་ལས་འགྲལ་ཚུ། རང་གི་ངོ་མ་ཚེན་ཟེར། ཇེས་གཏན་བཟོ་ནི་ཁོ་ནོ་ཡིན། མཚན་རྟགས་བཀོད་དགོས་མ་ཚད། སྨོན་དགོས་ཀྱིས་ཡང། ལྟ་ཤེ། ངོ་མ་ཚེན་མ་ཁེ། ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི། གས་ལ་བསྟན་གས་འབྲི་ཟོ་གཅ། བཀང་དགོས་ཚེན།

ཤུད་ཚད་ཀྱ་རྟོག་ཐབས་ལམ།

- སྨོན་དགོས་ཚུ་གིས། ཏན་ཁོ་ཤེས་རིམ་རེ་རེ་ནི་ཆེ་མར། སྨོན་ཚན་ཕྱོད་ལྟ་ནི་ཏན་ཁོ་ཤས་ཚད་དང། བསྐྱར་ཤེས་ཀྱི་ཡམ་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལས། ཤེས་མས་འདྲིས་དང་ཕྱོད་བརྟར་ཚུ། འཐོབ་དགོ།
- འབྲུ་ནི་སྨོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆུ་ཐས་དང་བརྟག་ཤེས་ཚོགས་རེ་ནི། ཏས་མཚམས་ལུ། ཐོས་ཤེས་དང། སྨོན་ཚན་ལྟ་ལེན་འཐབ་ཐབས་དང། བསྐྱར་ཤེས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཚུ། བསྐྱར་ཤེས་འབར་ནི་ཚེད།
- སྨོན་གྱ་ཚུ་གིས། ཏུངས་ཐས་ལ་དང། འཚོལ་ཤེས་འབར་ཚུ་ཐས་པ་བཟོ་ཐབས་ལུ། ཡིག་ཆ་དང། ཁྲོས་ཐག་བཞེ་ཡོད་པའི་ཏན་ཁོ་ཤུ་ཀྱི་ཐུན་ཚུ། བདག་འཛིན་འཐབ་དགོ།
- བསྐྱར་ཤེས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐས་ལ་ལམ་ལུ་ཚུ། ཤུད་ཚད་ཏང། ཟང་བདེན་ཡང་ཏན་ལ་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལུ། སྨོན་གྱ་དང་ཐཱ་ཡོར་འབར་ཡོད།

བཀོད་རྒྱའི་ཚིགས།

བཀོད་རྒྱའི་ཚིགས།	འགྲེལ་བཤད།
ཐོ་བཀོད།	ཕར་རོལ་ཀྱི་མིང་དང་ ཁེ་ཕན་ཁས་བོད་ཡུལ་ཆུ་ ཏེ་རེ་བཞིན་ ཡང་གྲངས་བཀོད་དེ་ གོ་རིམ་བཞིན་བྲི་ནི།
གོ་རིམ།	མིང་ཚིགས་འདི་ནི་ རོགས་རྒྱ་གར་ཏེ་ཨོ་རྒྱན་ཡིན་གྱི་བཤད་ཡིན།
འགྲེལ་བཤད།	མིང་དང་ཚིགས་ཡོད་སྲིད་ བཤད་པ་ཁས་ལེན་ཀྱི་ རྒྱབ་པའི་རོགས།
བཤད་པ།	འགྲེལ་བཤད་དང་ ཅིག་ར་གཏོག།
དཔེ།	རོགས་ཁ་གསལ་ ཡང་ན་ ལེགས་ཏོམ་ཀྱི་ རྒ་གོ་ནི་ཁ་རོགས་ལུ་བཀོད་པའི་ ཆ་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཚོར་པའི་རིན།
ཤྱི་རོགས།	གཞན་ལུགས་གནད་འགག་བཤད་བསྡུས་ཏེ་ བཤད་པ།
བཤད་རོགས།	ཤྱི་རོགས་དང་འབྲ།
གལ་ཁ་བཀོལ།	ཡན་ལེན་འཐབ་ནི།
ཡན་ལེན།	གལ་ཁ་བཀོལ་དང་འབྲ།
བར་ཤྱོད།	གལ་ཁ་བཀོལ་དང་འབྲ།
ཁ་ཏིཀ།	རྒྱ་མཚན་བཀོད་པའི་རོགས།
ཁ་རྒྱ།	འབད་ཐབས་ཚུ་རྒྱས་པའི་རོགས།
གནད་འགག	གལ་ཆེ་བ། ཁག་ཆེ་བའི་རོགས།
དཀའ་གནད།	གོ་བ་ལྟ་ཁག་ཡོད་པའི་ཚིགས་དང་ གནད་རོགས་ཁ་ཕན།
ཕྱི་སེལ།	སོ་སོ་ཀྱི་བཅོད་ནི། ཡང་ན་ སྣ་ཤེ་ཀྱི་ཡོད་མི་ཚུ་ སོ་སོ་ཀྱི་ཕྱི་ནི།
ཤེ་ཚན།	ལེ་ཧ་གཏིག་ཁར་བསྡུས་ཏེ་ཡོད་པའི་རོགས། དཔེར་ན་ སྨོ་བ་ཕུག་ཤེ་ཚན་གཏིག། ཕྱོགས་ཁག་བསྒྲིག་ནི།
མཐུན་སྒྲིག།	མིང་དང་རོགས། དཔེ་དང་རོགས་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ར་གཏིག་མི་གཅིས་ གཏིག་ཁར་བསྒྲིག་ནི།
ཀ་རྟགས།	གོ་རིམ་མི་འཛིན་ནི་ཁི་རོགས་ལུ་ ནས་ལ་ཐྲེད་ ཀ་ཁའི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྟགས་བཀལ་ནི།
སྐོར་ཐིག།	ཐིག་སྐོར་སྐོར་མ་ཤེ་བཀལ་ཡོད་མི་ལུ་གོ་ནི། དཔེར་ན། (○)
གཏམ་ཁ།	

དབྱེ་བ་དཔྱད།/དབྱེ་དཔྱད།	རྒྱུ་མཚན་བཀོད་ཀྱི་ཡིན་རྟགས་ཤུ་ བརྗེས་ཀིང་དཔྱད་ཀྱི། ཆ་ཤས་ཡོས་འཛིན་འབད་དེ་ འབྲེལ་བ་བཀོད་ཀྱི།
དབྱེ་ཞིབ།	ཐག་དཔྱད་ཀྱི་དུས་ བསམ་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ཁས་ རྒྱབ་ལྟར་བཀོད་ཀྱི།
ཁ་བསྡུར།	ཅོག་ར་གཅིག་པ་དང་ མ་འདྲཙམ་རྣམ་ བཟང་རན་ཚུ་ ཁྱད་པར་བཤད་བའི་རྟེན།
ཁྱད་པར།	ཅོག་ར་གཅིག་པ་དང་ མ་འདྲཙམ། ཡང་ན་ བཟང་རན་ཚུ་ཁ་བསྡུར་འབད་དེ་ རྒྱུ་མཚན་བཀོད་ཀྱི།
ཡོས་འཛིན།	ཡོ་བཤད་ཀྱི། ཡོ་ཕྱི་ཀྱི།
བདེན་ལྟར།	ལྟར་དང་རྒྱུ་མཚན་ཀུན་པའི་ སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་ཀྱི།
གྲོས་འཆར་བཀོད།	བསྟན་གྲོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ བཀོད་པའི་བསམ་འཆར། ཡང་ན་ འཆར་གཞི་དང་རྒྱབ་སྟོན་བཀོད་ཀྱི།
སྒྲུབ་བྱེད།	དང་བསམ་འཆར་ཁ་སོགས་པ་ཚུ་ ཆ་བཤད་ཀ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་ ལྟར་དང་ རྒྱུ་མཚན།
དགག་སྒྲུབ།	གཞན་གྱི་འདོད་པ་མི་འཐད་ཟེར་བཀག་ཀྱི་དང་ དང་གི་འདོད་པ་ཚུ་ ལྟར་བཀག་ཀྱ་ བསྒྲུབ་ཀྱི།
ཡུང་འབྲེལ།	གཞན་ཀྱིས་སྨྲས་མི་དང་ ཕྱིས་ཡོད་མི་ཚུ་ དང་གི་བསམ་འཆར་ཀྱི་རྒྱབ་སྟོར་ཁ་ཤས་བཀོད་པའི་ཡོན།
དང་ཚོག།	གོ་བ་ཡེད་ཤེས་ཀྱི་མ་ཡིན་ འབྲི་བའི་ཤུལ་བས་ གཞན་གྱིས་གཏན་བཀོད་མི་ཚོག་འདི་མེད་པར་ ཚོག་དང་གིས་བཟོ་ཆེ་ ཕྱི་ནི་ཡུ་གོ་ལ་ཙམ།
དང་ཆོ་བས་ཀྱིས།	མི་ཚོག་གི་ཡོན་ཚུ་ གཞན་ཡུ་ཀྱེས་མ་དགོ་པར་དང་ འབྲ་བ་ཤུས་མེད་པར་ དང་གིས་ཁེ་ར་ ཕྱི་དགོ་པའི་ཡོན།

༥. ཤེས་དཀོ་པ་གཞན།

ཚན་པ་འདི་གིས་ ཟླ་གཞུང་དང་ བདག་སྐྱེང་གི་ཐུ་རིམ་ཚུ་གི་སྐོར་ཡས་ བརྗེན་ནས་གཏོ་བོ་ཚུ་ ཕྱིན་མ་ཙམ། སྨོན་དཔེ་ནས་ སྨོན་ལུགས་ ཏེ་ཡས་ ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱེ་བ་ཚུ་གིས་ ཐོག་བཀོད་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ ཏེ་ཡས་ ཁ་སྐྱོག་འབད་ཐལ་ཡུ་ ཡན་ཐོག་ཐས་འབྲུང་གི་གི་ རྟེན་ཡུ་ཙམ། བརྗེ་རྟེན་བ་ཐས་ཡ་ཚུ་ འབྲུ་གི་སྨོན་བ་ཐུ་འི་ཆོས་རྒྱུ་ཐས་དང་བརྗ་ཞིབ་ཚོ་ཐས་ཤེ་གི་ཡོངས་འབྲེལ་ (www.bcsea.bt) དང་ ཡག་ལེགས་ཡམ་ཤེན་ཡིག་ཆ་ཚུ་གི་ཐོག་ཡས་ འཐོབ་ཚུ་ཐས།

འགོ་མ་བཤུས་པའི་རྒྱ་མ།

རྒྱ་མའི་ཤེས་ཡོན།

སྨོན་ཚན་འདི་འགོ་བཤུས་མ། སྨོན་ལུགས་ཚུ་གིས། འབྲེང་རིམ་ཤེས་ཡོན་ཁག་ཁྱེར་དང་འབྲ་མཉམ་གྱི། ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བསྟན་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་ཚུ། རྒྱ་མ་ཡས། ཇི་ལྟར་ལྷུང་འབད་དགོས་ཀྱི། གྲོས་འཆར་བཀོད་པ་ཡིན།

སྨོན་ཚན་གཙོ་དང་མཉམ་ལྡེབ་འབད་གི།

སྨོན་ལུགས་ཚུ་གིས། སྨོན་ཚན་འདི། བཀོད་ཆོགས་ཀྱི་སྨོན་ཚན་ཚུ་དང་གཏིན་ཚར། སྨོན་ཚན་གྱི་མིང་དང་གནས་རིམ་གཏིན་མཚུངས་ཡོད་མི། ཆུངམ་གཏིན་དང་མཉམ། ལེན་ཆོག།

ཆོས་རྒྱུགས་ཐོ་བཀོད།

ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱི་རྟེན་ཡུ། སྨོན་ལུགས་གི་ཐོ་བཀོད་འབད་ཀྱི་འདི། སྨོན་ལྷ་ཧང་མོའི་འགན་ཁུར་ཡིན། དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ཐུ་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ཚུ། འཛོལ་བར་མེད་པར། ཇེས་གཅིན་བཟོ་ཡོ། ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ། ཐོ་བཀོད་ཡམ་ཡོད་ཚུ་ www.bcsea.bt ནང་ཡོད་པའི། ཆོས་རྒྱུགས་དང་དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལམ་ཡོད་ནང་ལས། འཐོབ་ཚུགས།

ཆོས་རྒྱུགས་བསྒྲུར་ཡོག

སྨོན་ལུགས་ཚུ་གིས། མཁོ་དགོ་དང་འགྲིལ་ཏེ། གནས་རིམ་ ༤ པའི། ཏྲི་ཤོག་གི་ནང་རྟེན་ཆ་ཤས་ཚུ། ཡོག་ཡེ་ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆོག།

ཁྱད་ཡིག།

ཐུ་གཞུང་འདི་དང་། དབྱེ་ཞིས་ཀྱི་བརྟེན་དང་གནས་ཚུལ་གཙོ་ཚུ། ཐུ་ཚ་ཁྱད་ཡིག་ཐོག་ཡུ་རྒྱུམ་གཏིག་འཐོབ་ཚུགས།

གོ་སྐབས་དང་འབྲེལ་མཉམ།

རྩ་གཙུང་དང་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བཤད་བཀོད།

- འབྲུག་གི་ཆོས་རྒྱུན་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་གོས། དམིགས་བསལ་ཧེས་ཡོན་ཀྱི་དགོས་མཚོ་དང་དབང་པོ་སྟོན་ཞུ་ཚན་ཕྱོགས་ཏེ། སྨོན་ལུགས་གཏན་ཁེལ་ཡག་ཐུན་ཕན་འབད་ཀྱི་དང་ཆོས་ཡུལ། ཕལ་ཆེར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇིས་བཀག་ཐབས་འབད་ཀྱི་དང་། ཆོས་ལུགས། ཁོ་མོའི་དེད་ཏྲེ་བ། ཡང་ན། གཞན་མི་ཅིམས། སྤྱང་འབད་ཡོད་པའི་ཁུངས་ཆོས་ཚུ། བཙུན་ཁས་ཀྱིས་དོན་ལུ། དམིགས་གཏུང་བསྐྱེད་པ་ཡིན།
- མཚོ་ཆས་ཚུ། གོ་བ་ཁ་གསལ་ཟུང་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། བཤད་བཀོད་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཚུ། ཡན་ལེན་འཐབ་རྒྱ། གལ་ལུ་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་ཨཱ་བཤད་བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ཡིན།

གོ་སྐབས་དང་བདེ་སྐྱིད།

- འབྲུག་གི་སྨོན་གྲྭའི་ཆོས་རྒྱུན་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་གོས། དམིགས་གསལ་ཧེས་ཡོན་དགོས་མཚོ་ཡོད་མི་ (SEN) དང་ དབང་པོ་སྟོན་ཟུ། ནད་ཡོད་མི་ ཡང་ན། རྨ་སྟོན་ཐུང་ཡོད་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ཡང་ དགོས་མཚོ་དང་འཕྲིན་ཏེ། ཆོས་རྒྱུན་ཀྱི་ཚུལ་ཁུངས་པའི་ བདེ་སྐྱིད་བཟོ་ཨ་ཡིན།
- ཀ་སྐྱིད་ཚུ། ཆོས་རྒྱུན་ལུགས་ཀྱི་ཁེར་རྒྱུ་ཀ་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་འབད་ཐབས་དང་འཕྲིན་ཏེ། བདེ་སྐྱིད་འབད་དགོ།། བདེ་སྐྱིད་ཚུ། ཨ་ལུའི་དགོས་མཚོ་ཀྱི་ཟ

་ཀ་ཅིག་དང་འཕྲིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ དམ་ཆད་མེད་པ་མ་ཚད་ ཟུར་འཚོ་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་ དེ་ལས་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཏཱཥ་བདེན་ལུ་ ཀུན་སྟོང་སྟོན་པ་ ཇེས་གཏན་བཟོ་དགོ།།
- སྨོན་ལུགས་གི་དགོས་མཚོ་དང་མཐུན་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཚུ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་འགོ་བཙུན་ཁའི་སྐབས་ཡས་ཟ་ འཐོབ་ཚུགས་པ་ ཇེས་གཏན་བཟོ་དགོ།། དམིགས་གསལ་བདེ་སྐྱིད་ཚུ། ཆོས་རྒྱུན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཡམ་ཤེད་རྒྱ་ནང་མ་ཚུད་པ་ཚུ། ཨ་ཐོབ་ཀྱིས་དོན་ལུ། འབྲུག་གི་སྨོན་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ རྒྱུན་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་ཤེད་ཀ། གཞུང་འབྲེལ་ཏུ་འབྲེལ་བ་འཐབ་ཤེད། གནང་བ་ལེན་དགོ།།
- དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ལུ། གོ་སྐབས་ལེན་མ་ཚུགས་པ་ཅིག། དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཚར་ཡོད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་ཤེ། ཟླུགས་ཚུ་ཕྱིན་ཀྱི་ཡིན།

གནས་རིམ་དང་སྐོར་ཁྲ།

- གནས་རིམ་གྱི་གནས་ཚད་ ༡། ཡས། ༢ ཕྱུག་ཙམོམ་དང་ ༡་འདི། གནས་རིམ་མཐོ་རིས་དང་ ༢་འདི། གནས་རིམ་དམའ་རིས་ཙམོས།
- མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ གནས་རིམ་འདི། ཆོས་རྒྱུགས་དང་ ནང་འཚོད་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱུ། གཏམ་གསལ་ཡིག་ཁ་ཤས། གཏམ་ འཕེལ་བཤད།
- ཆོས་རྒྱུགས་དང་ ནང་འཚོད་དབྱེ་ཞིབ་གཏམ། ས་སོ་ལྷ་རྣམ་རིམ་བྱིན་གྱི་མེད་པ་ཙམོ། ཆོས་ཚན་དང་སོའི་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བཟོ་བཀོད་དང་འཕྲིན་ཏེ། ཆ་ཤས་གཏམ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྐྱགས་ཀྱི་ཡིན་ཚད་དང་འཕྲིན་ཏེ། ཡོངས་བསྟན་ཀྱི་གནས་རིམ་གཏམ་བཏོན་གྱི་ཙམོ།
- དམའ་མཐའ། རྣ་རིམ་༡་གི་གནས་ཚད་ནང་ཚུད་ཚུགས་པ་ཅིག་ ལྷོ་ཕུག་འདི། མཐར་འཕྲོལ་ཀྱི་གནས་ཚད་ ཇི་མཐའ་ཐོས་ཡོད་པ་རྣམ་ཀྱི་ བཏོ་ཐེག་འབད་ཀྱི་ཙམོ།
- གནས་རིམ་མེད་མི། རྣ་རིམ་དམའ་རིས་ཀྱི་གནས་ཚད་མ་ཚང་མི། གནས་རིམ་མ་ཐོག་མི། (U) ཟེར་སྐྱོན་ཁུ་འབད་ལྟ་ཙམོ།
- གནས་རིམ་ཚུ། ཆོས་རྒྱུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་གར་རིང་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ཚད་གཏམ་ཚུངས། རྒྱུ་གཏོང་འབད་དེ་བཀག་ཐབས་ཡུ་ ལོ་བཅུར་ བཀྲིན་ཏུ། རྣ་རིམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཏན་འབེབས་བཟོ་ཡོད་མི་ཡུ་གཞི་བཀག་རྟེ། ཕྱིན་མ་ཙམོ།
- རྣ་རིམ་གྱི་ཚད་གཞི་ཚུ་གིས། གནས་རིམ་རེ་རེ་ཡུ་དགོ་པའི་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གནས་ཚད་དམའ་ཏོས་ཀྱི་ ཏོ་རྒྱགས་བཏོན་མ་ཙམོ། རྣ་རིམ་ཚད་གཞི་ཚུ་ ལོ་བཅུར་བཀྲིན། ཆོས་རྒྱུགས་རེ་རེ་གི་ཤུལ་ལས། གནས་རྒྱུ་དབྱེ་དཔྱད་དང་། མཐས་མཆོག་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་བྱ་རིམ་བཏུད་ དེ། ཐག་གཅེར་པ་ཙམོ།
- ཆོས་རྒྱུགས་ཡུལ་མི་རེ་ཡུ་ ཁབ་ཀྱི་གོ་སྒོ་བཀྲ་ཤིའི་ཆོས་རྒྱུགས་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་རྣ་གོས། བཏོན་ཡོད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུས་ཐོ་རེ་ འཐོབ་ཙམོ།
- རྒྱུས་ཐོ་འདི་གིས། སྒོ་ཚན་ཀྱི་ལྟ་དང་། ཡིག་ཐོག་ཆོས་རྒྱུགས་གཏམ་ཁྱམ་རྣ་ལྟ་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡས་ཐོག་ཡོད་པའི་ སྦྱིར་བསྟན་ཀྱི་རྣ་རིམ་ (ཀ–ཁ) རྒྱུ་པ་ཅིག་ སྐྱོན་ཁུ་འབད་ལྟ་ཙམོ།